

Mielipide koskien Riistavedelle suunniteltavaa yhtenäiskoulua/monitoimitaloa

Olin Riistaveden asukasillassa 28.10 Kuulemassa Arkkitehti Katja Lintusta Riistaveden tulevan koulun suunnittelusta. Kuulimme tilaisuudessa, että koulun tilat (alakoulu, yläkoulu ja esikoulu) sekä muut tilatarpeet kylällä (kirjasto, liikunta, nuorisotilat) on huomioitu suunnittelussa. Lähetän ohessa Vehkalammin koulun vanhempainyhdistyksen tammikuussa 2019 lähettämän kannanoton muistutuksena mielipiteestämme.

Muutamia seikkoja, joihin suunnittelijoiden tulisi vielä kiinnittää huomiota:

Ensimmäinen huomio: Riistavedelle tulisi rakentaa täysin uusi kiinteistö. Vanhaa rakennuskantaa (Melalahden koulu ja Riistaveden koulu) ei enää tule hyödyntää. Asukasillassa saimme kuulla, että Riistaveden koululle on perustettu sisäilmatyöryhmä, koska rakennuksessa on edelleen riskejä, joita työryhmä seuraa. Ote Vehkalammin koulun vanhempainyhdistyksen aikaisemmasta kannanotosta: *"Riistaveden koulun viimeisimmän kuntotutkimuksen infotilaisuudessa 21.11.2018 (Kuntotutkimus, FCG, suunnittelu ja tekniikka Tuomas Tahvonen) tuli esille, kuinka Riistaveden yläkoulun rakennusta on korjattu useaan otteeseen. Vuonna 2012 on kiinteistössä viimeksi tehty suurempia remontteja, pienempiä myös sen jälkeen. Rakennuksessa on kuitenkin edelleen ongelmia. Lopputulemana saatiin kuulla, että Riistaveden nykyisessä yläkoulurakennuksessa todennäköinen altistumisolosuhde on paikoitellen mahdollinen. Myös haitallinen altistumisolosuhde on paikoin todennäköinen ja rakennuksessa edellytetään korjaustoimia."*

Infotilaisuuden muistiinpanoistani löytyy lisäksi seuraavaa: Riistaveden koulun uudesta osasta löytyi myös ongelmakohtia: huonosti tilkityt ikkunat, ulkoseinässä ja alakatossa oli paikoitellen ongelmia, myös väestönsuojan lattia ja kosteuden nousu siellä alaseiniin oli ongelma.

Onko tällaisten vanhojen tilojen käyttö perusteltua? Arkkitehdin mukaan tilojen kunnossa tulee luottaa tutkimuksen tehneiden kantaan. Jos vanhoja tiloja käytetään, ne remontoitaisi täysin. Riittääkö remontointi takaamaan lapsille turvallisen koulun ja terveen oppimisympäristön? Kantaako remontti 20 vuotta eteenpäin? Onko taloudellinen etu uuteen nähden merkittävä? Nyt jo remontoituissa tiloissa aiemmin altistuneilla ja sairastuneilla oppilailla on edelleen vaikeuksia olla.

Toiseksi kiinnittäisin huomiota liikuntasalin kokoon ja tämän heijastumiseen lasten elämään ja koulunkäyntiin. Suurempi sali (750m²) on kaikkien etu. Mitä useampaan osaan sali voidaan jakaa, sen useampi koululaisryhmä päivällä ja harrastusryhmä illalla voi käyttää sitä yhtaikaisesti. Myös uusien harrastusten saaminen alueelle mahdollistuu puitteiden ollessa hyvät. Vanhempana olen huolissani koululaisten jaksamisesta. Riittävä uni ja lepo on tärkeää, se edistää lasten ja nuorten tervettä kasvua ja kehitystä, auttaa keskittymään ja vaikuttaa oppimiseen. Unen vaikutus näkyy myös luovuudessa ja sosiaalisissa taidoissa. (<https://www.tervekoululainen.fi/ylakoulu/lepo-ja-uni/unen-tarve/>) Myöhäiset harrastusajankohdat vaikuttavat kaikkeen tähän. Salin ollessa riittävän suuri, harrastusryhmät voivat toimia yhtaikaisesti, eivätkä aikataulut veny myöhäisiksi ja lapset pääsevät nukkumaan ajoissa.

Kolmanneksi näen tärkeänä myös sen, että tulevalla Riistaveden koululla olisi tilat kaikkeen esikoululaisten tarvitsemaan käyttöön. Myös esikoululaisten alku- ja iltapäivän toiminta tulee olla samoissa tiloissa. Tällöin esikoululaisten siirtyminen rakennuksesta toiseen jäisi pois. Tämä on turvallisuustekijä. Näin ollen nykyisestä päiväkodista vapautuisi tiloja vastaanottaa lisää päivähoidon tarvitsijoita, tai muodostaa aivan uudenlainen ryhmä.

Toivon, että Riistaveden uuden koulun suunnittelijat muistavat työssään lapsen oikeudet terveeseen elämään sekä lepoon, leikkiin ja vapaa-aikaan.

Kuopiossa 12.11.2019

Riikka Viinikanoja

Vehkalammin koulun vanhempainyhdistyksen puheenjohtaja

Vehkalammin koulun vanhempainyhdistyksen kannanotto Riistavedelle suunniteltavaan koulurakennukseen.

Kuopion koillisen maaseutualueen kouluverkostosta on tehty kasvun ja oppimisen lautakunnan päätös (lautakunnan kokous 18.12.2018), että kouluverkosto säilyy ennallaan ja että Riistavedelle tehdään tarvittavat kouluinvestoinnit.

Tärkeintä uuden koulun suunnittelussa tulee olla lasten hyvinvointi ja terveys.

Vehkalammin koulu on osa Riistaveden alueen yhtenäiskoulua ja oppilaiden kotiosoitteen mukaan määräytyvä yläkoulu on Riistaveden koulu. Vehkalammin koulun vanhempainyhdistyksen mielestä Riistavedelle tulisi rakentaa täysin uusi kiinteistö, johon sijoittuvat sekä ylä- että alakoulun tilat. Vanhaa rakennuskantaa (Melalahden koulu ja Riistaveden koulu) ei enää tule hyödyntää. Perusopetuslain mukaan opetus on järjestettävä niin, että se edistää oppilaiden tervettä kasvua ja kehitystä. Tätä on terve oppimisympäristö.

Melalahden koulun alakoululaiset käyvät nyt konttikoulua ja ovat vuosien ajan kärsineet sisäilmaongelmaisesta koulusta, aivan kuten Riistaveden yläkoululaisetkin. Aikaisemmin Melalahden vanhassa koulurakennuksessa sisäilmalle altistuneet lapset eivät pysty oireetta oleskelemaan Riistaveden yläkoulun tiloissa. Myös muilla oppilailla esiintyy yläkoulun tiloissa kouluaihana mm. päänsärkyä, väsymystä ja infektiokierrettä.

Riistaveden koulun viimeisimmän kuntotutkimuksen infotilaisuudessa 21.11.2018 (Kuntotutkimus, FCG, suunnittelu ja tekniikka Tuomas Tahvonen) tuli esille, kuinka Riistaveden yläkoulun rakennusta on korjattu useaan otteeseen. Vuonna 2012 on kiinteistössä viimeksi tehty suurempia remontteja, pienempiä myös sen jälkeen. Rakennuksessa on kuitenkin edelleen ongelmia. Lopputulemana saatiin kuulla, että Riistaveden nykyisessä yläkoulurakennuksessa todennäköinen altistumisolosuhde on paikoitellen mahdollinen. Myös haitallinen altistumisolosuhde on paikoin todennäköinen ja rakennuksessa edellytetään korjaustoimia.

On selvästi nähtävissä, että vuonna 1967 rakennetun kiinteistön ikä on täynnä, eikä sen hyödyntämistä Riistaveden tulevana koulurakennuksena voida ajatella. Kiinteistöön on kuitenkin tehtävä akuutteja remontteja, jotta lapset voivat käydä siellä koulua, odottaessaan uuden koulurakennuksen valmistumista.

Täysin uuden koulurakennuksen puolesta puhuvat kouluverkostaselvityksen ympäristövaikutusten arvioinnissa esille tulleet uuden rakennuskannan ympäristöhyödyt. Näitä ovat uusien rakentamismääräyksien mukainen, parempi energiatehokkuustaso; vähäpäästöiset lämmitysmuodot (maalämpö); huonokuntoisten rakennusten purkaminen; aurinkoenergian käytön lisääminen sekä ylipäänsä viisas energian käyttö.

Tärkeää on saada Riistavedelle oman kylän tarpeita vastaavat ylä- ja alakoulun tilat. Koulu toimii vuorovaikutuksessa lähiympäristönsä kanssa muodostaen laajan oppimisympäristön, se voi myös täydentää lähiympäristöä. Uuden Riistavedelle rakennettavan yhtenäiskoulun tuleekin palvella koululaisia monipuolisena oppimisympäristönä ja vastata myös alueen harrastustarpeisiin vapaa-aikoina. Jos koulurakennuksesta löytyy ylä- ja alakoulun lisäksi myös muita palveluja, kuten esikoulu, nuorisopalvelujen tilat, kirjasto tai kuntosali, voidaan puhua monitoimitalosta, joka palvelee koko kylää. Kouluajan ulkopuolella kiinteistöä käyttävät myös mm. kansalaisopisto ja alueen urheiluseurat, joille tulee varata tiloja kiinteistöstä. Täysikokoinen liikuntasali tuo alueelle

uusien mahdollisuuksien ja parantaa nykyisten harrastuspalveluiden tarjoajien toimintaa. Suuri liikuntasali voidaan jakaa, jolloin salin samanaikainen käyttö mahdollistuu. Tämä hyödyntää sekä koulun että iltaharrastajien käyttöä.

Uuden rakennuksen suunnittelussa tulee kuulla käyttäjiä: koululaisia, opettajia ja perheitä sekä järjestöjä ja yhdistyksiä. Monitoimitalona koulurakennus tarjoaa puitteet lasten terveille kasvulle, sekä toimii luontevasti alueen kaikenikäisten asukkaiden kohtaamispaikkana heidän vapaa-ajallaan ja on näin elinvoimaa nostattava tekijä alueella. Täysin uusi ja terve koulukiinteistö on lapsille terveellinen oppimisympäristö. Liikuntatiloineen ja pihasta löytyvine leikkivälineineen ja liikuntakenttineen se tukee lapsen oikeuksia lepoon, vapaa-aikaan ja harrastuksiin.

Hirsirakentaminen on yleistynyt julkisessa rakentamisessa. Esimerkiksi Kauppi-Heikin koulu Iisalmissa ja Pudasjärven hirsikampus ovat hirsirakenteisia. Kuopion ensimmäinen uuden ajan hirsirakenteinen koulu ja päiväkotikoulu on suunniteltu läntiselle maaseutualueelle Kaislastenlahteen. Ekologisuus ja terveellisyys liitetään vahvasti hirsirakentamiseen. Muita etuja ovat rakennusten eliniän kasvaminen, hirren sisäilman kosteus- ja lämpöoloja tasapainottavat ominaisuudet, luonnollisen materiaalin rauhoittava vaikutus ja tilojen miellyttävämpi akustiikka. Myös Riistaveden monitoimitalon materiaalina hirsi toimisi hyvin. Kuitenkin rakennusvaiheessa on kiinnitettävä huomiota siihen, että rakennustyöt tehdään hyvin, eikä missään rakentamisen vaiheessa saa kiire tai huolimattomuus johtaa virheisiin tai huonoon tulokseen, jotka johtaisivat myöhemmin sisäilmaongelmiin.

Kuopion kaupunki on strategiansa mukaan valmis kehittämään ja tukemaan maaseutualueita ja edesauttamaan niiden lapsiystävällisyyttä, terveyttä, elinvoimaa ja arjen rikkautta. Riistavedelle panostettavalla uudella monitoimirakennuksella kaupunki toteuttaa strategiansa. Huomioiden Riistaveden nykyisten koulukiinteistöjen kunnon, uuden rakennuskannan ympäristöhyödyt, Riistaveden alueen tarpeet sekä lasten hyvinvoinnin, Vehkalammin koulun vanhempainyhdistys näkee ainoana vaihtoehtona Riistaveden uudeksi koulurakennukseksi täysin uuden kiinteistön, joka palvelee alueen asukkaita monitoimitalona, sisältäen koulun lisäksi vapaa-ajan käytön mahdollisuuksia. Vanhan rakennuskannan hyödyntäminen ei ole kenenkään etu.

Uuteen monitoimitaloon panostamalla, Kuopion kaupunki luo Riistaveden alueen lapsille terveen oppimisympäristön, tukee Riistaveden alueen asukkaiden viihtyvyyttä kotiseudullaan ja luo alueelle mahdollisuuksia yhteisölliseen toimintaan.

Kuopiossa 11.1.2019

Vehkalammin koulun vanhempainyhdistys ry:n hallitus:

Riikka Viinikanoja, Nita Kauppinen, Hannele Heiskanen, Tuulia Laitinen, Niina Karvonen, Elina Vetoniemi, Maria Martikainen ja Tarja Kröger